باسمه‌تعالی

نام درس: فارسی (۳) نوبت اول **رشته: تجربی، ریاضی و انسانی** **نام و نام خانوادگی:**	**ادارهٔ کل آموزش و پرورش استان کهکیلویه و بویر احمد** **آموزش و پرورش عشایر استان کهکیلویه و بویر احمد** **دبیرستان شبانه روزی پسرانه ی نخبگان عشایر**	**مدت امتحان: ۸۰ دقیقه** **تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۰/۱۰** **دی‌ماه ۱۴۰۴** **دبیر: وحید بهرامیان زاده**

ردیف	الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)	بارم
۱	معنی واژگان مشخّص شده را بنویسید. الف) از نفیرم مرد و زن نالیده‌اند ب) وظیفهٔ روزی به خطای منکر نبرد. ج) در سموم سرد این عقل بی‌درد و بی‌دل پژمرد. د) هنگام «چریغ آفتاب» کنار قنات اتراق می‌کردیم.	۱
۲	در میان گروه کلمات زیر، نادرستی املایی را بیابید و درست آن را بنویسید. الف) صفوت آدمیان، بهر مکاشفت، خوان نعمت ب) غوغا و فریب، حوضهٔ ادیب بزرگ، تاق ضربی ج) غایت عشق، بنای تزویر، شیر ارقند د) حد و مجازات، سخره و سنگ، کاذیهٔ روی میز	۱/۵
۳	با توجّه به معنا، املای صحیح واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) عاکفان کعبهٔ جلالش به تقصیر عبادت معترف و واصفان حلّیهٔ جمالش به تحیّر (منسوب- منصوب) ب) ما را از (غربت، قربت) زندان شهر به میهن آزاد و دامن‌گسترمان کویر می‌برد.	./۵
۴	نقش دستوری کلمات مشخّص‌شده را بنویسید. الف) محبّت چون به غایت رسد آن را عشق خوانند.	./۵
۵	در عبارت «آن روز سیصد تومان پول مجموعاً تهیه کرده‌بودم که به تهران بیایم.» کدام واژه وابستهٔ وابسته است؟ نوع آن را مشخّص کنید؟	./۵
۶	در بیت«فکری ای هموطنان، در ره آزادی خویش/ بنمایید که هرکس نکند، مثل من است» مورد حذف شده را بیابید و بنویسید. حذف به چه قرینه‌ای صورت گرفته‌است؟	./۵
۷	دربیت« تا چشم بشر نبیندت روی/ بنهفته به ابر، چهر دل بند الف) ضمیر «ت» مضافٌ‌الیه کدام کلمه است؟ ب) در مصراع اوّل، نهاد کدام واژه است؟	./۵
۸	با توجّه به عبارات زیر، نوع وابسته‌هایِ وابستهٔ واژه‌هایِ مشخّص‌شده را بنویسید. الف) آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد.که تا حبشه و قلب آفریقا نیز پیش راند. ب) بوی شبدر دوچین، هوا را عطرآگین ساخته‌است.	./۵
۹	در عبارت زیر، یک ترکیب وصفی و اضافی مشخّص کنید. در حیاط چادر زدیم و فقط سرمای کشنده و برف زمستان بود که توانست او را به اتاق بکشاند.	./۵
۱۰	نقش دستوری کلمات مشخّص‌شده در کدام گزینه درست و در کدام گزینه نادرست است؟ الف) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد. (فراش باد صبا مفعول است.) ب) در مصراع «بگرای چو اژدهای گرزه» (اژدها متمّم است.)	./۵
۱۱	معنای متفاوت واژهٔ «نیست» را در بیت زیر، بررسی کنید. «آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد»	./۵
	ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۱۲	در جمله‌های زیر، مفهوم کنایه‌های مشخّص‌شده را بنویسید. الف) در این دو شهر تنها یک سربری زدیم. ب) در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که ترک خود بکند.	./۵

www-KPI.com.ir

۱۳	در عبارات زیر، قسمت‌های مشخّص‌شده چه آرایه‌ای دارند؟ الف) آتش عشق، او را چنان گرداند که همهٔ جهان آتش بیند. ب) ای مهربان‌تر از برگ در یوسه های باران	./۵
۱۴	در کدام گزینه واژه‌ای در مفهوم «نمادین» به کار رفته‌است؟ مفهوم آن را بنویسید. الف) هر چه موجودند از روحانی و جسمانی، طالب کمال‌اند. ب) پروانه، قوت از عشق خورد؛ بی آتش، قرار ندارد. ج) اوّل پایه، معرفت است و دوم پایه، محبّت و سیّم پایه، عشق. د) عشق خاص‌تر از محبّت است، زیرا که همه عشقی، محبّت باشد.	./۵
۱۵	نوع آرایهٔ به کار رفته در هر یک از ابیات و عبارات «گروه الف» را از بین آرایه‌های ادبی «گروه ب» انتخاب کنید. الف: ۱- سینه خواهم شرحه شرحه از فراق/ تا بگویم شرح درد اشتیاق ۲- بدان که از جمله نام‌های حُسن، یکی جمال است و یکی کمال. ب: استعاره / مجاز / سجع	./۵
۱۶	در کدام یک از ابیات زیر آرایهٔ ادبی «اسلوب معادله» و در کدام «حسن تعلیل» به کار رفته‌است؟ الف) تو قلب فسردهٔ زمینی / از درد ورم نموده یک چند ب) محرم این هوش جز بی هوش نیست / مر، زبان را مشتری جز گوش نیست	./۵
۱۷	دربیت«کاووس کیانی که کی اش نام نهادند/ کی بود و کجا بود و کی اش نام نهادند؟» بین کلمات مشخّص‌شده، چه آرایهٔ ادبی دیده می‌شود؟ نوع آن را مشخّص نمایید.	./۵
۱۸	ابیات زیر را کامل کنید. الف) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ..... ب) وین نغمهٔ محبّت، بعد از من و تو ماند	۱
۱۹	نویسندهٔ هریک از آثار زیر را بنویسید. الف) بخارای من، ایل من ب)تذکره‌الاولیا ج) تمهیدات د) فیه‌ما فیه	۱
	قلمرو فکری(۸ نمره)	
۲۰	معنی ابیات و مصراع‌های زیر را به نثر روان بنویسید. الف) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ب) در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست پ) در نیابد حال پخته هیچ خام پس سخن کوتاه باید والسّلام از سـر بکش آن سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند	./۵ ./۵ ./۷۵ ./۷۵
۲۱	معنی عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) آدمی به هرجا می‌رود، گمان می‌کند به غایت‌القصوای مقصود خود رسیده‌است. ب) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می‌زد. ج) از این بوستان که بودی ما را چه تحفه کرامت کردی؟ د) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد.	./۵ ۱ ./۵ ./۵
	درک مطلب نظم و نثر	
۲۲	بیت «عاشقان کشتگان معشوقند/ برنیاید زکشتگان آواز» با کدام بیت زیر ارتباط معنایی دارد؟ الف) این همه ناله‌های من نیست زمن همه ازوست/ کز مدد لعل لبش بی‌دل و بی‌زبان شدم ب) با تیر غمت لب به شکایت نگشودم/ از کشتهٔ شمشیر تو آواز نیاید ج) کشتهٔ معشوق را درد نباشد که خلق/ زنده به جانند و ما زنده به تأثیر او د) لالند عارفان تو از شرح چند و چون/ از معرفت خبر نشد آن را که لال نیست	./۵

www.kanoon.ir

۲۳	با توجّه به ابیات زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «از سیم به سر یکی کُله خود ز آهن به میان یکی کمر بند تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل بند» الف) منظور شاعر از «کله‌خود سیمین» چیست؟ ب) شاعر در بیت دوم، به کدام صفتِ کوه دماوند اشاره می‌کند؟	./۵
۲۴	با توجّه به بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت» به نظر فرخی کدام ملّت‌ها در گذر روزگار، فراموش خواهندشد؟	./۵
۲۵	با توجّه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. به حسن که مطلوب همه است دشوار می‌توان رسیدن، زیرا که وصول به حُسن، ممکن نشود الّا به واسطهٔ عشق، و عشق هر کسی را به خود راه ندهد و به همه جایی مأوا نکند و به هر دیده روی ننماید. الف) شرط دستیابی به حُسن چیست؟ ب) منظور از قسمت مشخّص‌شده چیست؟	./۲۵ ./۲۵
۲۶	در عبارت «به خاطر داشتم چون به درخت گل رسم، دامنی پر کنم هدیهٔ اصحاب را. چون برسیدم ، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت.» الف) «چون به درخت گل رسیدم» بیانگر کدام حال عرفانی است؟ ب) «دامنم از دست برفت» یعنی چه؟	./۲۵ ./۲۵
۲۷	منظور از« امام راستین» و « شیعهٔ گمنام» در متن زیر از درس«کویر» چیست؟ «ناله‌های گریه آلود آن روح دردمند و تنها را می‌شنوم. ناله‌های گریه‌آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعهٔ گمنام و غریبش، در کنار آن مدینهٔ پلید و در حلقوم چاه می‌برد و می‌گریست.»	./۵
سربلند و سرافراز باشید.		